

Miért fontos, hogy minőségi centrírozó súlyt használjunk?

Nagyon sokféle forrásból származó súlyt ajánlanak a viszonteladók, az abroncs nagykereskedők és az interneten kereskedők. De honnan tudhatja, hogy mi az amit megvesz? Teljesíti-e a súly a feladatát? Számít-e ez egyáltalán? Miért ne vegyük a legolcsóbbat? Ebben a cikkben bemutatjuk, hogyan kell kiválasztani azt a súlyt, amely megfelelően elvégzik a ráháruló feladatot.

Kétféle centrírozó súly létezik. A felüthető /lemez és könnyűfém felnikre/ és ragasztható /a könnyűfém felnikre/.

Felüthető súlyoktól a szerelőműhelyekben azt várják el, hogy eredendően univerzálisak legyenek, és ideális esetben minden, a piacon fellelhető lemez és könnyűfém tárcsa peremére illeszkedjen. Ezzel az a probléma, hogy a felni perem, ahová a súly kerül, formáját tekintve, igen széles tartományban mozog, mind a lemez, mind pedig a könnyűfém tárcsák tekintetében. Mindegyik súly típus különböző formaterv alapján készül, ami különböző felfekvési jellemzőket fog eredményezni. Ettől függ, hogy egyes súlyok formája belesimul a felni peremébe, és elmozdulás nélkül a helyén marad, vagy leesik.

A súlyok mozgása nem ritka, amikor egy fékezés következtében, a súly csúszkálni kezd a peremágyban /akár a belső, akár a külső oldalon/, kiegyensúlyozatlan állapotot idézve elő és egy elégedetlen vásárlót. A legrosszabb esetben a súly csak egyszerűen leesik. Ezt a problémát általában a felüthető súlyhoz használt gyenge minőségű /rugós/fül okozza, amitől a súly megkapaszkodási képessége kicsi, és/vagy a fül túl mély hézagot fog át /tehát a fül rugós anyaga túlfeszített állapotban marad/, aminek az az eredménye, hogy a súlyt pusztán az abroncs pereme szorítja a tárcsa pereméhez, és tartja helyben. Amint a kerék az újtára indul, az abroncs rugózni kezd és elmozdítja a súlyt a helyéről, vagy lemozgatja a felni pereméről. Az utakon szétszórtan található súlyok, mind ezt a problémát példázzák.

A súly **formájának kialakítása** azért fontos, mert ez határozza meg a felhasználhatóság széleskörűségét, és ennek eredményeként az elégedett vevőkört. Az alábbi fényképen, egy TRAX 200 típusú, univerzálisan használható, lemez felni-re való súly látható. A súly hátoldalán található 2 domborulat és a súly formája, biztosítja az általánosan jó szerelést.

Lemez felni – centrír súly forma. Hátsó domborulattal ellátott súlyok

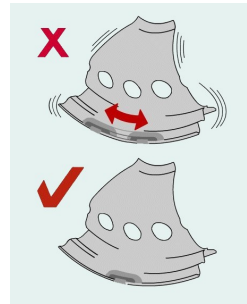
BIZTONSÁG-A felső domborulat fokozza azt az erőt, ami a súly eltávolításához szükséges, és ez egyben megakadályozza azt is, hogy egyszerűen leessen a felniről.

FOKOZOTT MEGKAPASZKODÁS- Az alsó domborulat erővel tartja távol a súly testét a felnitől, ezzel megnyitva a rugós fület, és jelentősen megnövelve annak kapaszkodóképességét /rugózását/. Ez a megnövelt kapaszkodóképesség nem engedi a súly elmozgását még a kis ívű peremszél esetében sem.

ELVÉKONYÍTOTT FORMA - Az elvékonyított forma biztosítja a tiszta megjelenést.

A **lemez felni falvastagsága egyre csökken** a súlycsökkentési szándék miatt, és mostanában az 1,5 mm falvastagságú felni igen gyakoriak az autógyártók használatában. A gumiszerelő műhelyeknek azonban egyszerre kell tudni centrírozni az új típusú és régebbi autók kerekeit- az autók átlag életkora Nagy Britanniában 6,5 év, ami sok 10 évnél is idősebb autót is jelent. Az idősebb autók esetében a nehezebb, vastagabb lemezből készült felni szerepelnek gyári előírásként- ezért a napjainkban használt centrírozó súlyok formájának kialakítását nagyobb odafigyeléssel kell elvégezni, hogy szélesebb spektrumban legyenek felhasználhatóak a lemez felni körében, mint eddig valaha.

Könnyűfém tárcsák-forma és megjelenés

A **könnyűfém tárcsák** anyag vastagságában, valamint peremágy ívében és formájában is számos változat figyelhető meg, amint az az ábrán is látható. A felni perem szarvának vastagsága általában 7.5 mm-ig terjed, de lehet akár annyira vékony is, mint 4.5 mm. Teljesen lehetetlen elvárni egy felüthető súly fülétől, hogy egy ekkor mérettartományt tökéletesen tartással és beilleszkedéssel átfogjon. A felni zöme 4.5 és 6.5 mm vastagság között mozognak, és az univerzálisnak nevezett könnyűfém felni súlyok, /mint a TRAX 326C sorozata/ úgy lettek kialakítva, hogy ezt a mérettartományt átfogják.

Nehezebb felniket fogunk találni néhány japán személyautó valamint terepjárók esetében, amelyek keréktárcsái egészen 7.5 mm vastagságú anyagból is készülhetnek. Ezekre a felnikre az 'univerzálisnál' nagyobb fülű felüthető súlyok használata javasolt, mint pl. a TRAX 340C sorozata. Azzal, hogy a fülrugót a limiten túlfeszítjük egy nagyobb vastagságú felni perem szarv átfogására, mint azt az anyag rugalmassága lehetővé tesz, azt kockáztatjuk, hogy a súly használhatatlanná válik, hiszen minden bizonnyal le fog esni.

Minőség

A fenti bekezdésekből egyértelműen kitűnik, hogy miért döntő a jó forma kialakítása, a széleskörű felhasználhatóság szempontjából. Ez azonban csak egy része az egésznek. Egy terméktől, mindig ugyanazt a teljesítményt várjuk, tehát fontos, hogy a gyártás során mindig ugyanaz a minőség legyen előállítható, ez pedig minőségi berendezések üzembeállítását követeli meg. Egy ismert gyártó termékeit használni, nagyobb

biztonságot jelent a megfelelő minőség szempontjából, hiszen a hírnév jelenti a cég számára a siker felé vezető utat.

Minták a gyenge minőségű súlyokra:

A fül formája görbe, ezért a súly még csak véletlenül sem fog megfelelően a helyére illeszkedni, sőt nem lesz megfelelő a kapaszkodása sem, és ez bizonyára azt fogja eredményezni, hogy kimozdul a helyéről, majd leesik a peremről, és a vevő elégedetlenül visszatér.

Öntési hiba- súlyos hasadás. Ez a súly szét fog törni, vagy a felütésnél, vagy az autó használatakor. Ezt a súlyt egy jelentős angol abroncsforgalmazó láncnál találtuk.

Bevonatos és bevonat nélküli súlyok

A cink egy elég gyakran használt anyag a felüthető súlyok területén. Hosszú éveken keresztül az ólom volt az uralkodóan használt anyag, azonban ezt egy EU direktíva megszüntette 2005 július 1-től kezdődően a személyautók terén / az ólmot továbbra is használni lehet a teherautók és motorkerékpárok esetében./

A lemez felnik esetében, korábban a centrír súlyok nem voltak bevonattal ellátva, de a rozsdásodás miatt felmerülő aggodalmak és a cink anyag jellemzői, sok gyártót arra sarkalltak, hogy javasolják a bevonatos súlyok kizárólagos használatát a lemez felnik esetében is. A TRAX által végzett vizsgálódások, amelyek a bevonat nélküli súlyok használatára vonatkoztak, azt az eredményt mutatták, hogy az időjárás következtében kialakuló rozsdásodás, ami a felniken válik láthatóvá, semmivel sem mutat rosszabb képet, mint a régebben használt ólomsúlyok esetében. Ugyanúgy, mint a ólomsúlyoknál, a fém felülete elszíneződik, és elhasználódik, azonban a cink esetében a rozsdásodás az úgy nevezett cink patina kialakulására korlátozódik, ami egy vékony, de kemény lerakódása cink karbonátnak.

A fénykép egy olyan súly állapotát mutatja, amely egy autó lemez felnijén helyezkedett el, kb. 16. 000 km-en keresztül. A súly felülete durva, de nagyon kemény /cink karbonát/. A cink fém, oxidálódik a levegőn, és sókkal keveredik, amiktől képződik a cink hidroxid /amit fehér rozsdaként ismerünk/ A cink hidroxid reakcióba lép az esővízzel, mint gyenge szénsavval, és így képződik a cink karbonát. Az esővíz tipikusan savas, amikor reakcióba lép a széndioxiddal a levegőben.

Ugyanez a reakció figyelhető meg a cink bevonatos, acél védőkoriátokon.

Autógyárak, bevonatos centrír súlyokat használnak, mind a lemez, mind pedig a könnyűfém felnik esetében, mivel meg kell felelniük a rozsdásodás elleni szavatossági előírásoknak-, ami tipikusan 5, vagy annál több év. Az után-gyártó piacon, azonban ez a követelmény megegyezik az abroncs élettartamával, ami természetesen ennél sokkal kevesebb.

A gyártók / mint pl. az angliai székhelyű TRAX/ nem látja ennek jelentőségét, főleg a lemez felnik tekintetében, fölösleges kiadásnak tartja, és megalapozott ajánlása értelmében, bevonat nélküli súlyok használatát javasolja /annak ellenére, hogy a gyártásából természetesen bevonatos súlyokat is tud szállítani, amennyiben azt igénylik./

Minden gyártó azonban bevonatos súlyok használatát javasolja a könnyűfém tárcsák esetében.